

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2016. gada 19. maijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis un Ineta Ziemele,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 58/2016), kuru iesniedzusi Ilze Spila (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt likumu „Par nekustamā īpašuma „Kaktiņi”, Lēdmanes pagastā, Lielvārdes novadā, daļu atsavināšanu sabiedrības vajadzībām, valsts autoceļa E22 posma Rīga (Tīnūži) – Koknese rekonstrukcijas projekta īstenošanai” (turpmāk – apstrīdētais likums), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. pantam un spēkā neesošu no tā spēkā stāšanās brīža.

2. Apstrīdētais likums noteic, ka daļa nekustamā īpašuma „Kaktiņi” (0,96 ha) ir atsavināma sabiedrības vajadzībām, valsts autoceļa E22 posma Rīga (Tīnūži) – Koknese rekonstrukcijas projekta īstenošanai.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemta pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Papildus tam Satversmes tiesas likuma 20. panta sestā daļa noteic, ka, izskatot konstitucionālo sūdzību, kolēģija var atteikties ierosināt lietu arī gadījumā, kad sūdzībā ietvertais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējas prasījums par apstrīdētā likuma atbilstību Satversmes 105. pantam ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

Apstrīdētais likums noteic Pieteikuma iesniedzējai piederošā nekustamā īpašuma daļu atsavināšanu sabiedrības vajadzībām. Atsavināšana procedūra ir uzsākta. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētais likums viņai rada Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

6.1. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa pieteikumā uzskatu juridiski pamatot.

No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja tikusi informēta par to, ka daļu no viņai piederošā nekustamā

īpašuma „Kaktiņi” Lēdmanes pagastā, Lielvārdes novadā esot nepieciešams atsavināt sabiedrības vajadzībām valsts autoceļa E22 posma Rīga (Tīnūži) – Koknese rekonstrukcijas projekta realizācijai.

Pieteikuma iesniedzēja neesot iebildusi pret īpašuma daļu atsavināšanu un informējusi Satiksmes ministriju, ka viņa nevēlas saņemt kompensāciju naudā bet gan, ņemot vērā 2010. gada 14. oktobra Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likuma regulējumu, vēloties tā aizstāšanu ar citu līdzvērtīgu nekustamo īpašumu. Satiksmes ministrija neesot izskatījusi šo likumā paredzēto iespēju. Arī Saeima neesot piedāvājusi Pieteikuma iesniedzējai likumā paredzēto īpašuma aizstāšanu, neskatoties uz to, ka Ogres novada pašvaldība esot šo iespēju atbalstījusi un pat piedāvājusi izvērtēšanai vairākus īpašumus. Apstrīdētais likums pieņemts un stājies spēkā.

Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētā likuma iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam. Pieteikumā ir sniegts pamatojums Pieteikuma iesniedzējas uzskatam, ka apstrīdētais likums aizskarot viņai Satversmes 105. pantā noteiktās tiesības uz īpašumu. Pieteikuma iesniedzēja argumentējusi viedokli, ka ar apstrīdēto likumu noteiktais pamattiesību ierobežojums esot nesamērīgs salīdzinājumā ar sabiedrības ieguvumu. Esot pastāvējusi reāla iespēja apsvērt nekustamā īpašuma aizstāšanu ar citu, bet tā no likumdevēja puses neesot izmantota, tādējādi radot viņai nesamērīgu ierobežojumu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.2. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem (sūdzība augstākai institūcijai vai augstākai amatpersonai, sūdzība vai prasības pieteikums vispārējās jurisdikcijas tiesai u.c.) vai arī tādu nav. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punkts prasa pamatot, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī tādu nav.

Iespējamais Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārums radies, stājoties spēkā apstrīdētajam likumam. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējai nav pieejami vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi. Pieteikuma iesniedzēja var aizstāvēt savas aizskartās pamattiesības, tikai iesniedzot konstitucionālā sūdzību.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un sestās daļas 2. punkta prasībām.

6.3. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturajā daļā noteic, ka konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Apstrīdētais likums ir stājies spēkā 2015. gada 15. oktobrī. Tādējādi termiņš pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtajā daļas prasībām.

6.4. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par likuma „Par nekustamā īpašuma „Kaktiņi”, Lēdmanes pagastā, Lielvārdes novadā, daļu atsavināšanu sabiedrības vajadzībām, valsts autoceļa E22 posma Rīga (Tīnūži) – Koknese rekonstrukcijas projekta īstenošanai” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” pēc pieteikuma, kuru iesniegusi Ilze Spila (pieteikums Nr. 58/2016).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu – Latvijas Republikas Saeimu – līdz 2016. gada 22. jūlijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas

1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš